

Reactie op de blauwdruk Algemene Pensioeninstelling (API)

Op 28 februari jl. hebben de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de minister van Financiën de internetconsultatie geopend over de door hen opgestelde blauwdruk Algemene Pensioeninstellingen (API). Partijen worden uitgenodigd commentaar te leveren op de gepresenteerde voorstellen in dit document en om aan te geven welke toegevoegde waarde zij zien voor de API binnen het Nederlandse pensioenstelsel. Voorts wordt verzocht om bij eventuele geconstateerde tekortkomingen alternatieve oplossingen in te brengen. De centrale werkgevers- en werknemersorganisaties verenigd in de Stichting van de Arbeid maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de blauwdruk.

De wijze waarop de arbeidsvoorwaarde pensioen wordt uitgevoerd, is voor sociale partners en uiteraard ook voor deelnemers en pensioengerechtigden van groot belang. Hierbij staan voor de Stichting de basiselementen van collectiviteit, verplichtstelling en solidariteit in de tweede pijler centraal. Het gaat vervolgens om een optimale combinatie van het uitvoerings- en het beleggingsbeleid en de kosten daarvan. Een kwalitatief goede dienstverlening, deskundigheid, transparantie en adequate medezeggenschap tegen acceptabele uitvoeringskosten zijn de hoekstenen van een goede pensioenuitvoering. De Stichting beoordeelt een verruiming van mogelijkheden ten aanzien van de uitvoering in beginsel positief mits de uitvoering geen afbreuk doet aan de hierboven genoemde basisbeginselen. Wat betreft de voorstellen uit de blauwdruk van een API kan de Stichting op dit moment onvoldoende overzien of de voorgestelde API die verruiming in de praktijk zal bieden. Sociale partners achten het daarom niet verstandig om met prioriteit de introductie van de voorgestelde API als nieuw uitvoeringsvehikel op dit moment mogelijk te maken. Hieraan liggen verschillende redenen ten grondslag.

Ten eerste is het volgens de Stichting van de Arbeid niet uitgesloten dat de aanpassingen in de Pensioenwet en het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) van invloed zullen zijn op de definitieve vormgeving van de API. Om deze redenen acht de Stichting het verstandiger om de definitieve keuzes ten aanzien van de API pas te maken als meer helderheid bestaat over deze aanpassingen.

In de tussentijd kan wel gekeken worden of acute problemen in de uitvoering op een andere wijze op te lossen zijn zonder daarbij de domeinafbakening te wijzigen en het level playing field aan te tasten. Zo heeft de Stichting begrepen dat het voor liquiderende fondsen van belang kan zijn dat vaart wordt gemaakt met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Door de nieuwe wet zou de vanuit elke regeling in de multi-opf ver-

plichte vertegenwoordiging in het bestuur in een ander daglicht komen te staan. Ook zou behoefte bestaan aan een nadere uitleg van de bepaling dat een pensioenfonds minimaal vijf jaar moet bestaan ingeval het zou willen opgaan in een multi-opf. In de praktijk blijkt dat er onduidelijkheid is gerezen over de voorwaarde dat een pensioenfonds vijf jaar moet bestaan om deel te nemen aan een multi-opf. Kennelijk kan dit zo geïnterpreteerd worden dat de (nieuwe) multi-opf ook zelf al vijf jaar moet bestaan. Dit laatste kan volgens de Stichting niet de bedoeling zijn.

Ten tweede vraagt de Stichting van de Arbeid zich af of de voorgenomen vormgeving van de API voldoende is toegesneden op de behoeften die op het gebied van de pensioenuitvoering in ons land bestaan. Met andere woorden, er zal in de tussentijd meer onderzoek moeten worden gedaan naar nut en noodzaak van de API voor met name de internationale uitvoering. In theorie kan de API voor internationaal opererende bedrijven een podium bieden maar de Stichting ontvangt vooralsnog signalen dat de API vooral wordt gezien als nationaal uitvoeringsvehikel.

In dit stadium roept de blauwdruk van de API verder vooral veel vragen op. Enkele daarvan worden hier alvast genoemd.

- Er is geen onderzoek gedaan naar de potentiële markt voor de API, noch naar de behoefte aan de API. De Stichting is van mening dat de tussenliggende periode benut moet worden voor nader onderzoek.
- Een vraag die leeft bij sociale partners is of de voorstellen uit de blauwdruk voldoende waarborgen bieden dat ook in de toekomst de huidige fiscale vrijstelling van Vennootschapsbelasting, BTW en (buitenlandse) dividendbelasting van pensioenregelingen gehandhaafd kan blijven. Dit mede gelet op de Europese dimensie en de mogelijkheid om een API met een winstdoelstelling op te richten.
- In de blauwdruk wordt aangegeven dat er verzwaarde governance-eisen van toepassing zullen zijn op de bestuurders van een API. Wat deze verzwaarde eisen zullen zijn, wordt niet nader gespecificeerd.
- De vraag kan gesteld worden op welke wijze de governance van een ‘for profit’ API, waarin tevens contracten zijn opgenomen waarbij het risico meer bij de deelnemers komt te liggen, het beste vormgegeven kan worden. Dit vereist volgens de Stichting een nadere analyse.
- De Stichting van de Arbeid vraagt zich af of er extra complicaties kunnen ontstaan ten aanzien van de communicatie naar deelnemers. De uitvoeringsorganisatie dient immers over meerdere regelingen te communiceren, bijvoorbeeld over nominale en reële pensioencontracten.
- De blauwdruk roept bij de Stichting de nodige vragen op over taken en bevoegdheden van het toezicht in verband met (buitenlandse versus binnenlandse) sponsorgaranties. De voorstellen kunnen zo worden geïnterpreteerd dat het toezicht zich verder strekt dan de pensioeninstelling.
- De Stichting vraagt zich tot slot af of met de voorstellen een voorschot wordt genomen om verzekeraars in staat te stellen het ‘zachte contract’ op een indirecte wijze uit te voeren door een API op te richten. In het Uitwerkingsmemorandum Pensioenakkoord 2010 is afgesproken dat *“over de vertaling van de gemaakte afspraken naar de zogenaamde rechtstreeks verzekerde regelingen sociale partners*

in overleg zullen treden met de pensioenverzekeraars en het kabinet". De Stichting van de Arbeid is nog steeds van mening dat eerst moet worden onderzocht op welke wijze de uitgangspunten van het nieuwe pensioencontract op vergelijkbare wijze doorvertaald kunnen worden in verzekerde regelingen.

Kortom, de Stichting van de Arbeid wil eerst goed zicht krijgen op de effecten van en behoeften aan de eventuele invoering van de API. Daarbij is vooral van belang op welke wijze de Pensioenwet wordt aangepast en hoe het nieuwe Financieel Toetsingskader eruit zal zien. Op dit moment is het daarom niet mogelijk een goed oordeel uit te spreken over de wenselijkheid van invoering, noch om eventuele suggesties te doen voor verbeteringen. Sociale partners, pensioenfondsen en uitvoerders hebben de komende twee jaar veel werk te verzetten en de Stichting pleit ervoor voorrang hieraan te geven om vervolgens pas keuzes te maken over de exacte vormgeving van de API. Daarmee zegt de Stichting overigens niet dat de discussie over de API naar de langere termijn moet worden verschoven maar wel dat deze pas goed opgepakt kan worden op het moment dat meer zicht bestaat op de definitieve vormgeving van de Pensioenwet en het nieuwe FTK. De Stichting is voornemens zich opnieuw te buigen over de merites van de API als uitvoeringsvehikel. Bij de nadere beoordeling kunnen dan ook de resultaten van de internetconsultatie en van het mogelijk nadere onderzoek worden betrokken.